

REPRESENTACIONS TERRITORIALS

Cartografia històrica dels Països Catalans

Vicenç M. Rosselló i Verger
PUV/IEC. València, 2008.
402 pàgines.

esdevenen, com assenyala Rosselló, «objectes culturals».

La *Cartografia* que ara ha publicat el geògraf mallorquí Vicenç M. Rosselló i Verger, amb un dilatat mestratge a la Universitat de València des de fa quaranta anys (1969-2001), culmina, amb aquesta recerca, l'elaboració d'una obra adreçada a estudiar el pla de comarcalització i les transformacions del territori i enclavaments urbans del País Valencià [*El litoral valencià* [1969], *Cinquanta-cinc ciutats valencianes* [1984]].

Aquest compendi historiogràfic estableix els orígens i evolució de la ciència topogràfica fins a la contemporaneïtat. Així, es tracta d'un seguiment exhaustiu de totes les recerques significatives dutes a terme sobre estudis cartogràfics. En definitiva, el lector podrà abastar amb detall complet els punts d'inflexió de l'estudi sobre el

territori. I aquests punts d'inflexió, estudiats des de l'època antiga, comprenen des de les cartes portolanes medievals i modernes, als atles i les elaboracions gràfiques autònomes sobre territoris i ciutats. Les perioditzacions també remeten a l'evolució implícita de la història de Catalunya, València, Illes i Rosselló. En aquest sentit, l'estudi vincula contextos d'expansió mercantil i polítics dels territoris de l'antiga Corona d'Aragó a les conjuntures determinants de crisi institucional i de fragmentació nacionalitària arran del Tractat dels Pirineus, del setge i ocupació borbònica (1707-1716) i de la concepció territorial espanyola en províncies (1833).

A banda, però, de l'ús geopolític –fonamental– de la representació del territori, el contingut de l'obra abasta les aportacions d'emprenedors i viatjants als nostres territoris, els usos geocientífics i els estudis associats a l'imaginari dels processos de transformacions urbanes de les ciutats que han esdevingut d'ençà del set-cents i vuit-cents nodes de capitalitat social, política i econòmica. Es tractaria de la formació dels mercats regionals: des dels eixamples de mitjan segle dinovè a la incipient obra regional del Mapa Geogràfic de la Mancomunitat (1914-1925).

En definitiva, aquest estudi socialitza la rellevància del fet de saber «llegir» el codi, el contingut, de qualsevol document al·lusiú a la topografia: des dels vessants físics als derivats toponímics de l'obra humana. Un mapa ens parla, l'hem de saber descodificar. Clàssics com Claudi Ptolemeu, amb la seva *Geografia* i l'*Atlas català* d'Abraham Cresques (1375), Antoni Josep Cavanilles, amb *Observacions sobre la història natural...* (1795-1797) o Joan Ballester (1961) en tenien consciència.

XAVIER FERRÉ

Historiador (Universitat Rovira i Virgili)

Els boscos de la Safor

Xavier Ródenas, Josep Sendra i José María Peiró
CEIC Alfons el Vell. Gandia, 2008.
182 pàgines.

Amb aquest llibre, els autors pretenen determinar els paràmetres amb els quals conèixer el nivell de maduresa d'un ecosistema forestal, i per a això realitzen un interessant estudi dels boscos de la comarca de la Safor. A través de les diverses situacions existents als termes municipals saforencs, els autors estableixen una metodologia de treball que no només els serveix per conèixer el grau de naturalitat-maduresa dels boscos de la comarca, sinó també per a proposar millores en la gestió dels recursos forestals.

Convivint amb transgènics

David Bueno i Torrens
Omnis Cellula. Barcelona, 2008.
332 pàgines.

Davant les confusions existents sobre els transgènics, el biòleg David Bueno respon en aquest llibre a dues preguntes bàsiques: què són i com es generen. L'autor ens parla de les aplicacions de la genètica en els microorganismes, en els animals i en les plantes, així com la teràpia gènica en humans. El llibre tampoc no oblida la importància del debat social al voltant d'aquesta nova tecnologia, i d'una manera clara i sintètica va respondre a alguns dels principals dubtes que sorgeixen al voltant dels riscos, avantatges o perills que poden ocasionar els transgènics.

Molins i moliners: Els molins hidràulics fariners del Comtat

Centre d'Estudis Contestans
Centre d'Estudis Contestans. Cocentaina, 2007. 470 pàgines.

El 2007, el Centre d'Estudis Contestans va organitzar a Cocentaina l'exposició *Molins i moliners: Els molins hidràulics fariners del Comtat*. El catàleg recull una sèrie de textos sobre la història, utilització i tècnica dels molins fariners, així com un registre dels molins hidràulics del Comtat. Tot açò acompanyat d'una extensa documentació gràfica amb fotografies de l'època, imatges actuals i esquemes que ens ajuden a comprendre el funcionament d'aquests mecanismes que tanta importància tingueren per a l'economia de la comarca en el passat.